

Satversmes tiesa

Preses relīze

• Lieta Nr. 2022-27-01 •

01.07.2022.

Ierosināta vēl viena lieta par normām, kas paredz būves īpašniekam likumiskas zemes lietošanas tiesības un nosaka šādu tiesību izmantošanas maksu

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2022. gada 1. jūlijā ierosināja lietu „Par likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 38. panta pirmās daļas un otrās daļas pirmā un otrā teikuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 91. pantam, kā arī 105. panta pirmajam un trešajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Likuma “Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” (turpmāk – apstrīdētais likums) 38. panta pirmā daļa nosaka: “Ja būve ir patstāvīgs īpašuma objekts saskaņā ar šā likuma 14. panta pirmās daļas 1., 2., 3. vai 4. punktu, līdz būves apvienošanai vienā īpašumā ar zemi būves īpašniekam uz likuma pamata ir lietošanas tiesības uz zemi, ciktāl tās nepieciešamas īpašuma tiesību īstenošanai pār būvi. Šāds likumisko lietošanas tiesību aprobežojums ir reālservitūts par labu būvei, kas ir patstāvīgs īpašuma tiesību objekts, un lietošanas tiesībām ir piemērojami Civillikuma noteikumi par reālservitūtu, ciktāl šis likums nenosaka citādi.”

Apstrīdētā likuma 38. panta otrā daļas pirmais un otrais teikums paredz: „Būves īpašniekam uz likuma pamata ir pienākums maksāt lietošanas maksu zemes īpašniekam par zemes lietošanas tiesībām. Likumiskās lietošanas maksas apmērs ir četri procenti no lietošanā esošās zemes kadastrālās vērtības gadā, bet ne mazāks par 50 euro gadā.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 91. pants: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”

Satversmes 105. panta pirmais un trešais teikums: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu.”, “Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Ulda Mežsēta, Intas Lapiņas, Mārtiņa Berlanda, Zigrīdas Bušas, Līgas Žimantes, Anitas Trapānes, Rutas Kalniņas, Ilmāra Tilgaļa, Ilzes Eris, Kaspara Brūvera, Ineses Tilgales un Nikolas Bušas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikuma. Viņiem piederot nekustamais īpašums – zemes gabals –, uz kura atrodas citām personām piederošas dzīvojamās mājas un daudzstāvu dzīvojamās mājas.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētā likuma 38. panta pirmā daļa un otrās daļas pirmais un otrais teikums rada viņiem Satversmes 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietvertu tiesību uz īpašumu aizskārumu. Proti, apstrīdētā likuma 38. panta pirmā daļa un otrās daļas pirmais un otrais teikums ierobežojot viņu tiesības rīkoties ar savu īpašumu, kā arī gūt no tā vēlamo peļņu.

Pieteikumā arī norādīts, ka ar apstrīdētā likuma 38. panta pirmo daļu un otrās daļas pirmo un otro teikumu tiek pārkāpts Satversmes 1. pantā ietvertais tiesiskās paļāvības princips.

Tāpat apstrīdētā likuma 38. panta pirmā daļa un otrā daļas pirmais un otrais teikums neatbilstot arī Satversmes 91. pantam. Ar šīm normām bez objektīva un saprātīga pamata esot paredzētas atšķirīgas sekas atkarībā no nekustamā īpašuma objekta. Proti, apstrīdētā likuma 38. panta pirmajā daļā un otrās daļas pirmajā un otrajā teikumā noteiktie ierobežojumi neatkarīgi no nekustamo īpašumu objektu atšķirībām esot attiecināmi uz visiem zemes īpašniekiem dalītā īpašuma gadījumos, tādējādi skarot zemes īpašniekus būtiski atšķirīgi.

TIESAS PROCESS

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2022. gada 1.decembris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2022/07/2022-27-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par [Satversmes tiesu](#).